

Nijmegen, 7 juli 2026,

Betreft: Vertaling van beleid naar beheer

Geacht college van dijkgraaf en heemraden,

Het maaien van dijken

In september vorig jaar heeft waterschap Rivierenland het biodiversiteitsbeleid gebundeld in een integrale rapportage¹. Hierin staat dat de grootste focus om te komen tot een hogere biodiversiteit ligt op het aanpassen van het maaibeheer. Het is de bedoeling om in 2027 biodiversiteit een integraal onderdeel te laten zijn van het waterbeheer. De medewerkers van het waterschap moeten zich in 2027 bewust zijn van wat ze kunnen doen voor biodiversiteit.

Over minder dan een half jaar breekt 2027 aan. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan de implementatie van het beleid. Zo wordt er al sinds 2020 gefaseerd gemaaid en wordt dit beheer stapsgewijs uitgebreid. Tegelijkertijd worden er op LinkedIn berichten gedeeld dat onze ambitie nog niet binnen handbereik ligt. Zo is er drie weken geleden een bericht gedeeld over het verkeerd maaien van de Waalbandijk ter hoogte van Waardenburg². Beide taluds zijn tegelijk gemaaid.

Wat bleek er nu aan de hand te zijn? Door een dubbele overdracht tussen project- en onderhoudsaannemer is de dijk onbedoeld in één keer gemaaid. Het maaicontract van de projectaannemer liep nog tot 30 juni en bevatte het oude maaibeeld; het nieuwe contract met gefaseerd maaien startte op 1 juli. In de overdracht van taken is dit misgelopen.

Ook de dijken bij Ophemert, bij Haaften en aan de Maas bij Alem zijn verkeerd gemaaid volgens berichtgeving op LinkedIn.

Conform artikel 4.5 lid 1 van het reglement van orde voor het algemeen bestuur 2024, leg ik u de volgende vragen voor:

1. Hoeveel dijktrajecten worden dit jaar gefaseerd gemaaid?
 - a. Hoeveel kilometer is dat?
 - b. Om hoeveel procent van alle dijken in ons werkgebied gaat het?
2. Op hoeveel trajecten is dit jaar verkeerd gemaaid?
 - a. Om welke locaties gaat het?
 - b. Hoeveel kilometer is dat?
3. Waarom is op deze locaties verkeerd gemaaid?

¹ <https://rivierenland.notubiz.nl/vergadering/1303346>

²

<https://www.linkedin.com/posts/taric-schrader-51445b111-ieder-jaar-is-het-weer-billenknijpen-en-ugcPost-7472256936802091008-xhUY/>

4. Hoe wordt omgegaan met deze incidenten?
 - a. Wordt het besproken met de uitvoerende partij?
 - b. Wordt het intern geëvalueerd?
 - c. Wordt hierover gecommuniceerd met een openbaar bericht?
 - i. Zo ja, wat wordt er gecommuniceerd?
 - ii. Zo nee, waarom niet?
5. Hoe wordt voorkomen dat in het vervolg opnieuw verkeerd gemaaid wordt?

Het maaien van watergangen

Naast ecologisch maaibeheer op de dijken werkt waterschap Rivierenland aan biodiversiteit door ecologisch beheer van watergangen. Een deel van de vegetatie mag volgens de schouw blijven staan. Dit komt niet alleen de biodiversiteit ten goede maar ook de waterkwaliteit. Het is bovendien wettelijk verplicht volgens de habitatgerichte benadering van de gedragscode soortenbescherming³. Waterschap Rivierenland maakt gebruik van deze gedragscode.

Eerder door de Partij voor de Dieren ingediende schriftelijke vragen over verstoring broedvogels⁴ gingen over de uitvoering van het beheer van watergangen. Uit de beantwoording blijkt dat het biodiversiteitsbeleid is vertaald naar een Ecologisch Werkprotocol en dat de uitvoerders voldoende deskundig zijn opgeleid volgens de Omgevingswet, onderdeel natuurbescherming. De aanwezigheid van beschermde soorten wordt jaarlijks geactualiseerd en alsnog gaat het soms mis in de uitvoering. Gelukkig waren er oplettende burgers die de aannemer konden wijzen op de aanwezigheid van broedgevallen waarna de uitvoerder het werk heeft stilgelegd.

6. Wat is de reden geweest van dit incident?
7. Hoeveel meldingen ontvangt waterschap Rivierenland van inwoners over beschermde soorten en het beheer van het waterschap?
 - a. Wat wordt er met deze meldingen gedaan?
 - b. Worden meldingen van beschermde soorten opgenomen in de beheerkaart van aannemers?
 - c. Worden inwoners gewezen op de mogelijkheid waarnemingen van beschermde soorten in te voeren op [Waarneming.nl](https://www.rivierenland.nl/waarneming)?
8. Welke andere verbetermogelijkheden ziet waterschap Rivierenland nog meer voor soortenbescherming tijdens de uitvoering?

3

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2025-03/Gedragscode-soortenbescherming-Unie-van-Wa-terschappen.pdf>

4

https://cuatro.sim-cdn.nl/waterschaprivierenland/uploads/2024%2010%2016%20Beantwoording%20schriftelijke%204.5%20vragen%20PvdD%20verstoring%20broedvogels_0.pdf

Het maaien door particulieren

In het biodiversiteitsbeleid van waterschap Rivierenland staat dat eigenaren van b- en c-watergangen al sinds 2021 vegetatie kunnen laten staan als dit niet schadelijk is voor de doorstroming. Tijdens de schouw is het beleid ook om een deel van de vegetatie te laten staan.

Tijdens een evaluatie van de veenweidesloten⁵ zijn een aantal zorgwekkende verschijnselen aan het licht gekomen. In de eerste plaats blijkt dat verschillende waterschappen anders met het beheer en de schouw omgaan waardoor terreineigenaren niet altijd weten waar ze aan toe zijn. Sommige waterschappen communiceren actief naar zowel schouwmeesters als agrariërs dat het wenselijk is om wat vegetatie te laten staan. Andere schouwmeesters werken volgens strakke instructies en krijgen weinig ruimte om maatwerk te leveren, of zien daarvan de noodzaak niet in. Ook agrariërs krijgen of voelen geen ruimte om vegetatie te laten staan.

9. Onderschrijft waterschap Rivierenland het belang van het laten overstaan van vegetatie volgens de habitatgerichte benadering van de gedragscode soortenbescherming?
10. Hoe wordt deze wet- en regelgeving intern geïmplementeerd?
 - a. Worden de schouwmeesters actief hierover geïnstrueerd?
 - b. Worden ze opgeleid in natuurbescherming binnen de Omgevingswet? Of moeten ze zich certificeren (bijv. Kleurkeur)?
11. Hoe communiceren de schouwmeesters vervolgens hierover met particuliere terreineigenaren?
 - a. Volgt dit een vast stramien?
 - b. Wordt dit geëvalueerd?
 - c. Wanneer is de communicatiestrategie van schouwmeesters voor het laatst geactualiseerd?

In de rapportage staat dat het vastleggen van afspraken over de uitvoering door agrariërs kan helpen om het te laten stroken met het beleid van waterschap Rivierenland. Ook wordt een rol hierin voor collectieven genoemd.

12. In hoeverre worden afspraken over de uitvoering van beheer met particuliere terreineigenaren vastgelegd?
13. Zijn deze afspraken in lijn met het biodiversiteitsbeleid van waterschap Rivierenland en voldoen ze aan de Omgevingswet, onderdeel natuurbescherming?
14. Hoe vaak worden deze afspraken geëvalueerd en herzien?
15. Worden (agrarische) natuurcollectieven hierbij betrokken?
 - a. Zo ja, in welke hoedanigheid?

5

<https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-actueel/rapport-toestand-veenweidesloten-slechter-dan-verwacht-maar-ook-eerste-lichtpuntjes-zichtbaar>

b. Zo nee, waarom niet?

16. Welke verbetermogelijkheden ziet waterschap Rivierenland om het maaibeheer door particulieren te laten aansluiten op het biodiversiteitsbeleid?

Algemene beschouwing

17. Hoe wordt in bredere zin gereflecteerd op de vertaling van beleid naar beheer, de implementatie in de organisatie van nieuw beleid, en communicatie richting uitvoerders?

18. Hoe worden uitvoerende partijen meegenomen bij vaststelling van nieuw beleid?

19. Hoe wordt uitvoering van beheer geëvalueerd?

a. Maakt waterschap Rivierenland gebruik van de PDCA-cyclus?

b. Worden vanuit verschillende lagen van de organisatie medewerkers betrokken bij deze evaluatie?

20. Welke lessen kan waterschap Rivierenland trekken uit deze drie soorten maai-incidenten?

Ik zie de antwoorden op deze vragen graag tegemoet.

Met (dier)vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink. The signature is stylized, starting with a large 'L' and 'J' that are connected, followed by 'ackson'. There is a horizontal line underneath the signature.

Lysanne Jackson
Partij voor de Dieren